

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Rikoksen Uhri](#) > [Uhrien Oikeudet Jäsenmaittain](#) > 2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

Miten rikosilmoitus tehdään?

Rikoksesta voi ilmoittaa soittamalla poliisille numeroon 112 (häätapauksissa), tekemällä kirjallisen ilmoituksen lähimmällä poliisilaitoksella tai lähettämällä ilmoituksen vastaavan poliisipiirin sähköpostiin. Lisätietoa rikosilmoituksen tekemisestä on [täällä](#).

Mistä voi selvittää, miten asia etenee?

Kun rikosilmoitus on tehty, ilmoituksen tekijään otetaan yhteyttä ja hänelle annetaan tietoa seuraavista vaiheista. Ilmoituksen tekijä esimerkiksi kutsutaan kuultavaksi, häneltä pyydetään tietoa mahdollisista todistajista tai apua todisteiden keruuta varten jne. Lisäksi annetaan tietoa uhrien tukipalveluista ja muista suojelutoimenpiteistä.

Kuulemisen jälkeen on hyvä kirjoittaa muistiin rikosasian numero ja tutkijan nimi, jotta jatkossa on helpompi pyytää poliisilta tietoja.

Onko rikoksen uhrilla oikeus saada oikeusapua (rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana)? Millä ehdoin?

Rikoksen uhrilla on oikeus ottaa prosessitoimea varten asianajaja, ja hän voi varojen puuttuessa hakea tuomioistuimelta valtion oikeusapua.

Alaikäiselle uhrille, jonka etu on ristiriidassa hänen laillisen edustajansa edun kanssa, annetaan aina valtion oikeusapua.

Voiko rikoksen uhri saada korvauksia kuluista (jotka aiheutuvat osallistumisesta rikostutkintaan/oikeudenkäyntiin)? Millä ehdoin?

Uhri ja todistajat voivat saada korvauksia rikosprosessiin osallistumisesta aiheutuvista kuluista ja tulonmenetyksistä. Korvausta voi hakea esimerkiksi matkakustannuksista tai jos palkkaa jää saamatta kuulemiseen osallistumisen vuoksi. Korvausten saamiseksi on otettava yhteyttä siihen viranomaiseen, joka kutsui kuulemiseen. Viranomainen antaa lisätietoja.

Jos asian käsittely päätetään lopettaa ennen kuin asia menee tuomioistuimen käsiteltäväksi, voiko uhri hakea tällaiseen päätökseen muutosta?

Kun rikosoikeudenkäynti on päättynyt, uhrille tai hänen edustajalleen toimitetaan viipymättä jäljennös rikosasiassa tehdystä päätöksestä. Uhrilla on oikeus 10 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta pyytää lupaa tutustua rikostutkinta-aineistoon. Samaten jos uhri haluaa valittaa syyttäjänvirastoon rikosprosessin lopettamisesta, valitus on tehtävä 10 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta.

Voiko uhri osallistua oikeudenkäyntiin?

Uhri on oikeudenkäynnissä samanarvoinen osapuoli muiden menettelyn osapuolten kanssa eli hänellä on oikeus osallistua oikeudenkäyntiin.

Mikä on uhrin virallinen rooli oikeudenkäynnissä? Voiko uhri valita roolinsa tai onko uhri automaattisesti jokin seuraavista: uhri, todistaja, asianomistaja, toissijaista syyteoikeutta käyttävä asianomistaja?

Rikoksen kohteeksi joutunut henkilö on rikosprosessissa uhri, jolla on myös oikeus nostaa samassa prosessissa siviilikanne. Virossa ei ole asianomistajan syyteoikeutta.

Mitä oikeuksia ja velvollisuuksia tähän rooliin liittyy?

[Rikosprosessilain](#) mukaan uhrilla on oikeus

1. valittaa syyttämättäjäättämisspäätyksestä tai rikosprosessin lopettamisesta,
2. esittää tutkintaviranomaisen tai syyttäjänviraston kautta siviilikanne,
3. antaa todistajanlausuntoja tai kieltäytyä todistamasta läheisiään vastaan,
4. toimittaa todisteita,
5. toimittaa pyyntöjä ja valituksia,
6. tutustua prosessitoimen pöytäkirjaan ja esittää prosessitoimen edellytyksiä, etenemistä ja tuloksia sekä pöytäkirjaa koskevia vastineita, jotka kirjataan pöytäkirjaan,
7. tutustua rikostutkinta-aineistoon esitutkinnan päätyttyä,
8. ottaa osaa oikeudenkäyntimenettelyyn,
9. antaa suostumus sovintomenettelyn soveltamiseen tai kieltäytyä siitä sekä antaa lausuntoja syytteestä, rangaistuksesta, syytteessä mainitun vahingon suuruudesta ja siviilikanteesta,
10. antaa suostumus lähestymiskiellon soveltamiseen tai pyytää lähestymiskieltoa,
11. pyytää, että häntä kuulee samaa sukupuolta oleva henkilö, kun kyse on seksuaalisesta tai sukupuoleen perustuvasta väkivallasta tai läheisväkivaltaan liittyvästä rikoksesta, paitsi jos tällainen järjestely estäisi menettelyn etenemisen tai jos kuulemisen toteuttaa syyttäjä tai tuomari.

Uhrilla on velvollisuus

1. saapua paikalle tutkintaviranomaisen, syyttäjän tai tuomioistuimen kutsusta,
2. osallistua menettelytoimiin ja noudattaa tutkintaviranomaisen, syyttäjän ja tuomioistuimen määräyksiä.

Voiko uhri antaa oikeudenkäynnin aikana lausuman tai esittää todisteita? Millä ehdoin?

Uhrilla on oikeus esittää oikeudenkäynnin aikana huomautuksia ja omia kantojaan. Hänellä on myös oikeus antaa lausuntoja kun syyttäjä pyytää uhrin kuulemista.

Mitä tietoja uhrille annetaan oikeudenkäynnin aikana?

Tuomioistuin ilmoittaa oikeusistuntojen ajankohdan ja paikan sekä tuomioistuimen päätöksen. Jos rikoksen uhri ei ole paikalla tuomiota julistettaessa, se toimitetaan hänelle.

Voiko rikoksen uhri tutustua oikeudenkäyntiasiakirjoihin?

Oikeudenkäyntiasiakirjoihin voi tutustua syyttäjänvirastossa esitutkinnan tai rikosoikeudenkäynnin päätyttyä. Syyttäjä antaa tiedon tästä oikeudesta ja neuvoo, miten oikeudenkäyntiasiakirjoihin voi tutustua.

■ Päivitetty viimeksi: 03/07/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset,

joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.